

трибуна

arsenal®

22 декември 2021 г. • година XI • брой 270

Приемник на в. "Заводска трибуна"
Издание на "Арсенал" АД

„Арсенал“, сн. Цанко Вълчанов

Акценти

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

ЧЕСТИТО РОЖДЕСТВО ХРИСТОВО! ЗДРАВА, МИРНА И БЛАГОСЛОВЕНА 2022 ГОДИНА!

Скъпи арсеналци!

Календарът отброи още една година – поредната, която ще изпратим с удовлетворението на хора, които всеотдайно са работили; на хора, които знаят цената на усилието да не

лямото в българското машиностроене, продължи да бъде водещо в отбранителната индустрия на страната и запази позициите си на авторитетен и уважаван партньор на

отстъпваш от това, което си постигнал, да го защитиш и да направиш и невъзможното, за да го придвижиш напред; на хора, за които „Арсенал“ е не просто месторабота, а усещане за фирмена принадлежност и гордост.

Пред нас са Коледа и Нова година – двата големи празника – символи на християнското милосърдие и новите надежди, поводът за нашите равностметки и плановете.

Богато наследство оставя настоящата година на годината, която посрещаме.

И през 2021 г. „Арсенал“ остана на висотата, на която винаги е бил през своята дълголетна – близо век и половина, история. Нашето предприятие, най-го-

световните пазари.

Марката „Арсенал“ остана на своя връх – с традиционно високото качество на продукцията си, с номенклатурната си листа – една от най-разнообразните в света, с иновациите и конкурентоспособността си, с впечатляващото си представяне на международните изложения.

Няма сфера в дружеството, в която, независимо от големите препятствия и изпитания, пред които ни изправя ковид-пандемията, да не е настъпил осезаем подем.

И през тази трудна година успяхме да реализираме ръст в мащабната производствена и инвестиционна програма на фирмата; съхранихме па-

зарите и икономическата си стабилност; продължихме да инвестираме в технологиите и хора; не спряхме да обновяваме цехове и складови бази и да изграждаме нови съоръжения и битови помещения. Процесите се развиваха по възможно най-добрия и складови бази и да изграждаме нови съоръжения и битови помещения. Процесите се развиваха по възможно най-добрия и складови бази и да изграждаме нови съоръжения и битови помещения. Процесите се развиваха по възможно най-добрия и складови бази и да изграждаме нови съоръжения и битови помещения.

С нескрита гордост можем да отчетем, че, въпреки всичко, изпращаме една добра година. Само арсеналец може да разбере какво означава това в конкретика. Само арсеналец може да вникне в дълбоката същност на фактите, които ежедневно обсъждахме и през цялата година споделяхме и на страниците на нашия вестник „Трибуна Арсенал“. Но ние затова сме арсеналци – за да правим всичко по най-невероятния начин, за да вършим с ум и душа своята огромна по обем, сложност и качество работа.

Коледа и Нова година са времето, в което признателността в нашите слу-

жебни взаимоотношения се усеща много повече от всеки друг път. Изразена преди празниците, тя придобива по-голям, истински човешки, смисъл.

Искрено и с чисто сърце, от името на ръководствата на „Арсенал“ АД и „Арсенал - 2000“ АД, благодарая на нашия многоброен колектив, на всеки негов член, за проявените висока отговорност, работоспособност и себеприцание в поредната напрегната година!

Най-сърдечна благодарност и за мениджърските ни екипи, за специалистите и ръководителите на всички нива, за първенците в труда от Алеята на славата! С възхитителния си професионализъм, с инициативността и смелостта си, те показват как може да се гради по всяко време, за да се развива едно уникално предприятие, каквото е нашето, отпразнувайки поглед към своя вековен юбилей на казанлъшка земя.

Уважаеми арсеналци, уважаеми съграждани!

Работейки за „Арсенал“, ние работим и за Казанлък – за неговото благоустройство, за неговия икономически растеж и социална сигурност. Групата „Алтернативата на гражданите“ в Общинския съвет винаги е била гаранция за плодотворното взаи-

койствие, топлина и уют в рождественската нощ и много, много здраве, щастие и късмет през Новата година!

След тостовете за здраве, благополучие и любов във вашите домове, вдигнете на здравица и за „Арсенал“, за

модействие между „Арсенал“ и Община Казанлък. През цялата 2021 г. общинските съветници от тази формация продължиха да иницират добри решения и практики в полза на гражданите на общината. Те отново отвориха сърцата си за добротворство и традиционно осъществиха широка дарителска дейност – за населени места, за граждани, за талантиви млади хора, за исторически обекти и забележителности.

Нека имаме надеждата, че новата 2022-ра година ще бъде естествено продължение на това, което постигнахме през настоящата година, и че тя ще се превърне в нашето дръзновено ново голямо начало!

На всеки от вас, скъпи арсеналци и скъпи казанлъчани, на вашите семейства и близки, желая радост, спо-

Казанлък и всяко населено място в общината – за всички хора, които с вдъхновение, оптимизъм и достоен труд ще продължат да градят своя и общия ни живот и през новата 2022-ра година!

Инж. Николай Ибушев
Генерален директор на „Арсенал“ АД
Председател на Борда на директорите на „Арсенал 2000“ АД
Почетен гражданин на град Казанлък
Основател и ръководител на МК „Алтернативата на гражданите“

Орешака
Българска сирена

За резервации в ресторант „Орешака“: 0700 70 717, www.oreshaka-bg.com

Ресторант „Орешака“ търси:
- ГОТВАЧ/ГОТВАЧКА
- СЕРВИТЪОР/СЕРВИТЪОРКА

За контакти: 0700 70 717
Пандемично работно време:
от 12.00 до 23.00 часа

СИНДИКАЛНА СОЛИДАРНОСТ

КНСБ отпусна над 16 000 лева за помощи

16 600 лева отпусна Комисията за социално подпомагане към синдикалната организация на КНСБ в „Арсенал“ АД през 2021 година. Комисията е заседавала два пъти и е разгледала общо 48 молби, от които са удовлетворени 46. Подкрепата, която КНСБ дава за нуждаещи се арсеналци, най-вече е за подпомагане при скъпо струващи лечения или оперативни интервенции. Комисията е съставена от представители на всички заводи в структурата на „Арсенал“, нейн председател е Мария Мазнева от Завод 4. За да бъде всичко справедливо и прозрачно, Комисията работи по правилник, като молбите, подавани към нея от членове на КНСБ, е необходимо да са съобразени със заложените в документа изисквания. Максималната еднократна сума, която може да се отпусне на един човек, е 200 лева. Със 100 лв. се подпомага семействата на починали членове на синдиката. „Вече десетилетия наред, от създаването на КНСБ в „Арсенал“, в бюджета на нашата организация се залагат средства за социално подпомагане на работници и служители на фирмата, които имат нужда от това“, коментират синдикалистите. За тях всяка една човешка съдба е близка и затова се стремят да откликнат на всеки зов за помощ. Организацията на КНСБ при „Арсенал“ АД и тази година се отзова на призива на МБАЛ „Д-р Христо Стамболски“ да подкрепи лечебното заведение в борбата му с ковид-пандемията. Синдикалната организация гласува и дари на общинската болница 10 000 лева за лечение на пациенти с COVID-19. Дарени бяха и 1000 лв за паметника в село Ясеново.

Сградата, в която се помещават двете синдикални организации в „Арсенал“

КТ „Подкрепа“ подкрепи свои членове

Фирмената синдикална организация на КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ подкрепи и през 2021 година с парични суми свои членове. Комисията за социално подпомагане към синдиката с председател инж. Любомир Лалев, работи по правилник, съгласно който се изискват определен вид документи на хората, кандидатстващи за помощ. За тази година са отпуснати общо 3300 лева на 19 души. Заради непълни документи молбата на един човек не е удовлетворена. Максималният размер на предоставената еднократна помощ от синдиката е 300 лева, а най-малкият е 40 лева. Отпуснатите средства основно са за лечение, от което се нуждаят синдикални членове, като сумата се определя и от тежестта на заболяването. Вече трета година КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ подпомага с ваучери от 50 лева семействата с новородени деца. Условието е ваучерът да се предоставя при минимум 1 година членство в синдиката на кандидатстващия родител. През тази година новородените бебета на членове на „Подкрепа“ в предприятието са 5. Помощ се оказва и на семействата, които са загубили свой близък, член на синдиката. Размерът на финансовата помощ в този случай е 100 лева. Фирмената синдикална организация в предприятието винаги откликва на проблемите на своите членове, независимо дали ще бъде с финансова подкрепа или съдействие за решаване на съответния казус. Защото дългогодишните активности в организацията са наясно, че синдикалната солидарност не е просто фраза, а действие в точния момент.

„МОТО КОЛЕДА“ РАЗДАВА ПОДАРЪЦИ И РАДОСТ

АРСЕНАЛЕЦ Е СРЕД РОКЕРИТЕ, ПРЕВЪРНАЛИ СЕ В ДЯДО КОЛЕДА НА КОЛЕЛА

Над 600 подаръчни торбички ще раздадат казанлъшките мотористи на най-малките. Това ще се случи на 24 декември в 12.00 часа на площад „Севтополис“. Инициативата „Мото Коледа“, която дарява подаръци и усмивки на децата в Казанлък, се провежда ежегодно на тази дата, като първото издание е през 2014 година. Идеята мотористи, облечени като Дядо Коледа, да раздават подаръци на децата идва от Павел Пенев, подкрепен от Мото клуб „Черните рози“. Впоследствие организацията се поема съвместно от „Черните рози“ и ендуро клуб „Севтополис“, като се включват все повече

Петър Петров от „Арсенал“

мотористи. Целта е да се повдигне коледният дух на казанлъчани, а всички

малчугани, дошли на площада, да получат лакомства и подаръци, както и да се снимат с мощните мотоциклети. Мотористите не раздават подаръци само на центъра. Подаръчни пакети получават ежегодно и всички деца в домове и центрове за социални грижи в община Казанлък. С времето благотворителната акция се разраства и всяка година става все по-масова и чакана с нетърпение от казанлъчани. За жалост, пандемичната обстановка попречи за провеждането й през 2020 година, но за тази Коледа тя отново ще

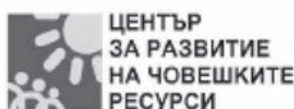
бъде факт.

Част от тази инициатива е и Петър Петров, член на клуба от неговото създаване. Повече от пет години той работи като оператор на ММ с ЦПУ в цех 610 на Завод 5 в „Арсенал“ АД. Обича работата си, а извън стените на завода се отдава на другата си страст – художествената дървообработка. Всяко негово изделие притежава характерна индивидуалност, като автора си. Казва, че никога не планира какво ще изработи. Идеите му идват в процеса на работа, спрямо материала, който е избрал, следвайки неговите шарки и форма.

Едно от творенията на рокера

Мирслава Светиева - Енева

ЦЕНТЪР
ЗА РАЗВИТИЕ
НА ЧОВЕШКИТЕ
РЕСУРСИ

Erasmus+

ЕВРОПЕЙСКИ
КОРПУС ЗА
СОЛИДАРНОСТ

Обогатява житейския опит, разширява кръгозора. СИЛАТА НА ЕДИНСТВОТО.

ППМГ „НИКОЛА ОБРЕШКОВ“ СПЕЧЕЛИ ПРОЕКТ ПО ПРОГРАМА „ЕРАЗЪМ +“ ЗА ОБУЧЕНИЕ В ИТАЛИЯ

Природо-математическата гимназия в Казанлък, в партньорство с италианския образователен център Sistema Turismo s.r.l socio Unico, ще реализира проект „Професионалното образование по „Приложно програмиране“, ориентирано към бъдещето“. Чрез този проект учители и ученици от гимназията ще обменят в Италия добри практики по линия на професионалното образование в областта на информационните и комуникационните технологии (ИКТ). Участие в проекта ще вземат учители по компютърни науки и английски език и ученици, навършили 16 и 17 години към месец март 2022 година, обучаващи се по професия „Приложен програмист“, специалност „Приложно програмиране“ в гимназията. ППМГ „Никола Обрешков“ орга-

низира мобилности в две направления:
- **Мобилност на учители** – 6 учители по професионална подготовка по компютърни науки и английски език в продължение на 7 дни ще наблюдават и обменят добри практики в професионални гимназии в град Римини, Италия. Училищата са с доказан опит в професионалната подготовка на учениците по ИКТ – материална база, организация на практическото обучение, разработване, съвместно с бизнеса, на учебни програми по специфична професионална подготовка, интегриране на уменията в конкретната професионална област с езиковите и ИТ уменията, разнообразяване на

формите на обучение и др.
- **Краткосрочна мобилност** на 15 ученици с двама придружаващи учители за провеждане на учебна практика на реални работни места във фирми с утвърдени постижения в областта на ИКТ, осигурени от партньора по проекта. И двете мобилности ще се проведат по предварително съгласувани работни програми и ще се осъществят в три етапа – подготовителен, реализация и заключителен, като времето за провеждането им предстои да бъде уточнен. Преди мобилността с учениците, участниците в проекта, ще се проведе предварителна подготовка (ПЕК), включваща допълнителна подготовка по английски език, професиона-

на подготовка по ИКТ и запознаване със страната домакин – Италия. Проектът цели да се постигне по-високо качество на професионалното образование и обучение чрез надграждане на придобитите в училище професионални умения и компетентности. Да се повиши качеството на професионалната подготовка на учителите чрез обмен на добри практики и прилагане на усвоените иновативни методи на преподаване при дуалното обучение, в сътрудничество с бизнеса. Да се подобри мултикултурната осведоменост и разчупване на барьерите, свързани с езиковите, културните, икономическите, социалните и др. различия, както и повишаване институционалния капацитет на

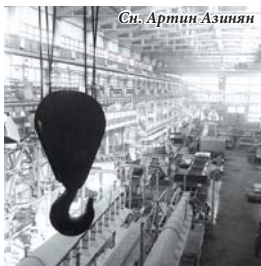
училището. Учениците, успешно завършили ПЕК и учебна практика в чужбина, ще получат Сертификат за проведена ПЕК подготовка от ППМГ; Сертификат Eurorpass mobility за успешно проведена мобилност в реална среда; Оформяне на годишна оценка по „Програмиране“. Учителите, успешно провели мобилността, ще получат Сертификат Eurorpass mobility. Участие им ще бъде признато за допълнителна квалификация. Този проект е финансиран с подкрепата на Европейската комисия. Настоящият проект отразява само вижданията на автора и Комисията не носи отговорност за използването на съдържанието се в него информацията.

„АЛТЕРНАТИВАТА НА ГРАЖДАНИТЕ“ ПРОДЪЛЖАВА СВОЯТА МИСИЯ „ДОБРО“

Коалиция „Алтернативата на гражданите“, с основател и ръководител инж. Николай Ибушев, генерален директор на „Арсенал“ АД и Почетен гражданин на Казанлък, продължава своята благотворителна мисия в името на добри каузи. Коалицията се представлява от осем общински съветници в местния парламент на Казанлък. Те са едни от най-активните в Общинския съвет, а част от техните предложения за благоустройство на града вече са реализирани. И през 2021 година членове на „Алтернативата на гражданите“ дариха средства за осъществяването на редица родолюбиви инициативи. Те подкрепиха финансово местни общности, благодарение на което техните идеи „на ползу роду“ се превърнаха в реалност.

Албумът „Моят Казанлък“

Албумът „Моят Казанлък“ е ярък документален отпечатък на времето. Животът на Казанлък през втората половина на 20-и век, съхранен в хиляди негативи и диапозитиви на известния казанлъшки фотограф Артин Азиян, е запазен в неговия домашен архив. Към него синът му Бедрос Азиян посяга за пореден път, но сега вече идеята е материализирана и албумът е факт. Издаден е с подкрепата на много казанлъчани, приятели, близки, съмишленици. Сред тях на първо място в паметната страница на дарителите е записано името на генералния директор на „Арсенал“ АД инж. Николай Ибушев. В списъка са семейството на Красимира Харизанова, общински съветник от групата „Алтернативата на гражданите“, и още местни родолюбци. Албумът съдържа близо 300 черно-бели фотографии. Тук има кадри от изложени с щандове на „Арсенал“, тогава МК „Фридрих Енгелс“, от цехове, металорежещи машини и хора на оръжейницата.

Сн. Артин Азиян

Паметникът на Христо Ботев

Задиректор на „Арсенал“ АД инж. Николай Ибушев и на кмета на община Казанлък Галина Стоянова, с подкрепата на общинските съветници от ГЕРБ и с кампанията за набиране на средства на партия „Атака“ в Казанлък, бюст-паметникът стана факт през 2015 г.

За дните на Ботев – 6 януари и 2 юни, представители на „Алтернативата на гражданите“ винаги отдават почит към делото на поет-революционер. Цветята на признателност, които поднасят, са пред паметника на Христо Ботев в парк „Розариум“. За неговото съграждане заслуга имат общинските съветници от Коалиция „Алтернативата на гражданите“, наследник на „Експерти за Казанлък“. С финансовата помощ на „Алтернативата“, с лични дарения на генералния директор на „Арсенал“ АД инж. Николай Ибушев и на кмета на община Казанлък Галина Стоянова, с подкрепата на общинските съветници от ГЕРБ и с кампанията за набиране на средства на партия „Атака“ в Казанлък, бюст-паметникът стана факт през 2015 г.

Продължението на надлез „Катекс“

За извършените строително-ремонтни работи след надлез „Катекс“, по продължението на бул. „Розова долина“ в посока „Арсенал“, заслуга имат общинските съветници от групата „Алтернативата на гражданите“. Тяхното предложение бе възприето от Община Казанлък и дейностите бяха включени в общинската Инвестиционна програма за 2021 г. Това е едно от възловите места за движение на МПС и пешеходци и ремонтът бе наложителен. Асфалтирано бе продължението на бул. „Розова долина“ от края на надлез „Катекс“ до връзката с републиканската пътна мрежа, изградени бяха тротоарите от двете страни на пътно платно и бе положена нова настилка върху тях. Направена бе отводнителна система и бе поставено ново осветление, което до момента липсваше в тази отсечка от булеварда. За Коледа по стълбовете са поставени празнични коледни светлини.

Пилонът в село Енина

Казанлъшкото село Енина е първото и единственото досега населено място в община Казанлък, което има свое собствено знаме. То беше издигнато по време на неговия патронен празник тази година – Света Петка. Пилонът, върху който се развя знамето на село Енина, е дарение от коалиция „Алтернативата на гражданите“. С него се допълва знаменният ансамбъл от български триколюбор и флага на Европейския съюз. Проектът на новия флаг е на талантливия Калоян Кисьов и е одобрен от Обществения съвет на Енина. Знамето е издържано естетически в бяло, синьо и зелено, каквото е и селото – красиво, зелено, чисто.

Мемориалът в Ясеново

Коалиция „Алтернативата на гражданите“ бе съпричастна към още едно родолюбиво дело. Членовете на коалицията подкрепиха финансово с 4500 лева изграждането на Паметник на загиналите във войните жители на село Ясеново. Това е най-голямото дарение за паметника, за което Инициативният комитет за неговото издигане с председател Христо Ангелов специално изпрати благодарствено писмо. Върху три гранитни плочи на мемориала ще бъдат изписани имената на загиналите, като дарението от „Алтернативата на гражданите“ ще бъде насочено за това. 57 мъже и младежи от село Ясеново са оставили костите си по бойните полета по време на Балканската, Междусъюзническата, Първата световна и Втората световна война. Почти всички са погребани на фронтите линии, в общи гробове, обезличени от врага и времето, което провокира инициаторите да им издигнат паметник.

За ВК „Казанлък волей“

За първи път на таква високо ниво, а момичетата спечелиха мача с 3:0 гейма. С „финансово рамо“ за казанлъшкия отбор се включи и Коалиция „Алтернативата на гражданите“. Тя подкрепи клуба с 8000 лева, за да обезпечи пътуването на момичетата до Словакия за втората среща между двата тима. Въпреки загубата там, участието на „Казанлък волей“ жени в третия по сила европейски турнир по волейбол е огромен успех.

За първи път ВК „Казанлък волей“ бе домакин на европейски турнир от високо ниво. „Казанлък волей“ жени посрещна на свой терен състава на „УКФ Нитра“, Словакия, в престижната надпревара за Купата на претендентите – „Чалндж къп“. Сбитието може да се нарече историческо за волейбола в града на розите, тъй като се случи

Заря за Коледа в Енина

За поредна година коледните светлини грейнаха над китното село Енина. През 2020-а година Коалиция „Алтернативата на гражданите“ помогна за извършването на редица благоустройствени дейности в населеното място. За миналата Коледа централната част на Енина се превърна в приказка с хилядите цветни лампички, с които бе украсена, благодарение дарителството на „Алтернативата“. Тази година празничната украса бе обогатена с привлеклив 6-метров снежен човек и красива заря, отново дарени от Коалицията. „За да се осъществи нашата идея за коледната украса, отново получихме безрезервна подкрепа от инж. Николай Ибушев, който подари на селото огромния снежен човек, красящ нашия площад. Благодарим лично на него и на Коалиция „Алтернативата на гражданите“, на която той е основател и ръководител, които ни подариха и прекрасната заря, която бе венец на коледното ни тържество“, каза Димитрина Дончева, кмет на Енина, изразявайки мнението на хилядите жители и гости на селото, които се радват на новите придобивки.

Сн. Енчо Славов

Ценно издание за библиотеките

Книги от луксозното пълноцветно издание „Българската цивилизация“ на издателство „ТАНГРА ТанНаР“ дари за Рождество Христово Коалиция „Алтернативата на гражданите“ на библиотеките в Казанлък. По два екземпляра от богато илюстрираното издание с паралелен текст на български и английски език, като подарък за празниците, получават Общинска библиотека „Искра“, художествената библиотека в „Арсенал“ и училищните библиотеки в ППМГ „Никола Обрешков“ и ПГ „Иван Хаджиенов“. Изданието проследява важни исторически моменти от развитието на България.

За деца и пенсионери

Коалиция „Алтернативата на гражданите“ дари средства за изграждане на Кдетска площадка със съоръжения „Централен парк“ в с. Овощник. Жест бе направен и към хората от третата възраст – средства бяха предоставени за благотворителен коледен обяд на всички членове на Пенсионерски клуб „Розова долина“ в Казанлък.

Специални Благодарствени грамоти получиха Коалиция „Алтернативата на гражданите“ и „Арсенал“ АД от Община Казанлък и МБАЛ „Д-р Христо Стамболски“ за даренията, направени на болницата в борбата й с ковид-пандемията.

ВРЕМЕТО ДА СТАНЕМ ОСЪЗНАТО ПО-ДОБРИ

Среща с психолога Донка Далева или Коледата – ковидно възможно!

Чудото на Доброто... Наистина ли то е най-възможно точно по Коледа, кои са неговите магически съставки, кой ни ги дава или си ги откриваме сами – къде?... Можем ли да „забъркаме вълшебната смес“ по стъпките на суетата пред чаканото Коледно парти с колеги и приятели или в дългото лутане от щанд на щанд, за да намерим най-точния подарък за любимите ни хора?

И, какво правим, ако празничните парти са на изчезване, а тръпката на голямото пазаруване не може да се случи така, както си я знаем открай време в онова, толкова липсващо ни вече втора година, Предковидно Коледно време...!

Чудодейната формула на Коледния еликсир, който прави живота по-топъл и смислен и Философският камък, който превръща всяко зло в добро, „Трибуна Арсенал“ опита да намери пророчествата на някой вечер-магьосник или във взривоопасните смеси на страстно отдаден алхимик, а в откровения разговор с професионален психолог.

Защото, както посветените след Карл Густав Юнг знаят, Еликсирът на живота далеч не е никакъв сироп за безсмъртие, нито Философският камък – парче твърда земя, което обръща желязото в злато. „Бащата на аналитичната психология“ – Юнг, разпознава в Еликсира на живота пречистената през психични трансформации човешка душа, а у Камъка – неговото духовно начало. Оказва се, всичко е у Човека. Така и с Коледните чудеса, мисля си, докато чакаме чашите си с ванилов, да вълшебство, чай с психолога Донка Далева.

Далева е магистър-психолог, специалист по психология на развитието и образованието и сертифициран кризисен психолог, от 10 години – член на Националната мобилна група за психологическа подкрепа при кризи. Дипломиран психотерапевт по психодрама и групова психотерапия и по позитивна психотерапия. Професионалист с дългогодишен опит в областта на детско-юношеската психология, кризисната интервенция и психотерапията на възрастни.

Разговорът е трудно да бъде еуфорично оптимистичен, въпреки навечерието на Рождество. Донка Далева не ми го обещава – в поредната ковид-вълна сме. Но затова пък той се очертава реалистично здравословен – какво по-добро от това точно сега?

отношения. На помощ идват традициите като една външна рамка, която ни държи събрани, цели. Вътрешно, разбира се, сме нащрек с една част от съзнанието – няма как да избягаме от реалността. Но има неща, които правехме преди и чрез които можем да върнем част от обичайния си живот.

Психолозите със сигурност отчитат ползите на ритуалността в празниците като начин за завръщане към добрия психичен баланс: не бива да се допуска да си казваме, че няма смисъл. Да извадим елхата от тавана или мазето, да подредиш коледната украса, да си подредиш дома, да събереш близките.

Вълшебното „Заедно!“

Българската традиция – „Заедно!“, е лекувала векове наред. Заедно да приготвим ястията за Бъдни вечер, заедно да подредим трапезата, заедно да седнем в очакване на Рождество

Христово, заедно да си кажем молитвата, да наричаме, да стъкнем бъдника в

огнището... Да се тръпне общо в приготвянето с майка-баба-дядо-брат-сестра-братовчеди, е свещен ритуал в българската Коледа. И то е още по-нужно, когато за втора година съпреживяването

на заедност в преживяването на смъртта, в преодоляването на посттравматичния стрес, който тя може да предизвика – ограниченията на ковид са повсеместни. Коледа може да помогне, очакването и посрещането на Рождество Христово е времето и мястото да съпреживяваме заедно, убедени са психолозите. Още повече, че това е моментът да съпреживяваме заедно радостта от рождението на новия живот-новата година-новата надежда! Това е времето, когато можем да излезем от клишетата в поведението си към ближния и да се насочим към отношенията – да станем по-естествени, по-спонтанни, да изразим своята радост, да бъдем заедно в празника с близките от семейството си. Това е времето и на милосърдието, на жестовите към другите. Времето да станем осъзнато по-добри.

Подаръкът

В миналото, за разлика от последните десетилетия, коледните подаръци са били съвсем малки, те се правят заради смисъла, знаците на вниманието и обич към другия, заради поддържането на огънчето вълшебство в празника, заради Чудото на Обичта, припомня Донка Далева, сякаш е време да преоткрием този смисъл. Време да осъзнаем наонова: „Да си жив и здрав!“ като най-ценно пожелание към ближния. „Може би в днешното време на изпитание в пандемия се научихме да ценим живота! – разсъждава професионалният психолог. – Може би е дошло времето за такова осъзнаване!“. Донка Далева иска да вярва, че тази Коледа може да ни върне Смисъла на истинските неща или поне да ни подсказва пътя към неговото откриване стъпка по стъпка в изричането от сърце и следването на истинските послания на Чудото Рождество Христово – Благодарността, Любовта, Прощката, Милостта, Грижовността... „Щащо, не?! Кога, ако не сега?! – диалогизира Разумът наум, докато ваниловият ни чай привършва.

„Дай Боже!“, казваме заедно.

„Всички в началото очаквахме тази пандемия да ни направи по-добри, не съм сигурна, че това е точно така“, казва психологът.

Празниците приближават, но те са различни, различно е отношението ни към тях, както различен е животът ни от известно време. Хората се опитват да се адаптират към ситуацията по различен начин, опитват да се справят с ужаса от невидимия враг, който не знаеш кога ще те връхлети, не знаеш как да го разпознаеш. Идват страхът от заразяване, чувството на безпомощност в болестта – своята и на близките ни; колебанието, да се доверим или не на ваксините; стресът от загубата на близък човек, безсилието... Безсилието, което трупа много гняв. Реакциите за справяне са индивидуални – от депресивната вългбеност в себе си до крайната агресия към другите. Засилва се усещането за самота, хората са някак си изоставени, губи се чувството за защитеност, сякаш няма на кого и на какво да се опреш, коментира ситуацията Донка Далева.

Чувстваме се разделени – ваксинирани-неваксинирани, със сертификати и без сертификати, чувстваме се и виновни – че сме болни, че сме заразили близък, че още не сме се ваксинирали, че нямаме Зелен сертификат или имаме, но приятелите ни нямат – не можем да излезем с тях, да отидем някъде заедно... Чувстваме се виновни, че ги дистанцираме, изобщо, че нецено не правим както трябва. И се срамуваме от това – все едно някаква

тайна се настанява в живота ни. Самият вирус е тайна и ние набързо се промъкваме през обществени места – в магазина, на улицата, скрити зад маските.

„Губи се общата картина, снижава се критичността, започваме да гледаме само в едно, при това, твърде малко поле“, обяснява психологът Далева. Според нея,

съществена причина за тревожността на хората в тази обстановка е липсата на безспорни авторитети, на които да се доверим в преценката си и да можем да продължим по-спокойно и осъзнато напред. Сигналите от различните „авторитети“ са различни, дори – полюсни, което ни прави объркани и несигурни.

Чудото Коледа: Завръщането към корените

Можем да използваме очакването на празниците и кулминацията на Коледа като завръщане към емоционалния си баланс, твърди професионалният психолог – да опитаме осъзнато да бъдем по-добри, по-щедри, да зарадваме близките си. Може би тази ситуация ни провокира да изразяваме по-спонтанно и искрено своите емоции към хората, които обичаме,

и това би било изход, коментира Далева. За нея е ясно, че има хора, които

иззяло не приемат онова, което медиите наричат „новото нормално“ – животът в ограничения. Често дори животът в публичното пространство с маски на лицето ни прави, сякаш, по-нечувствителни към другия, по-склонни да крием емоциите си, да се дистанцираме, да се отчуждаваме. Липсват ни срещите с хората, добрите приятели, живеем в липси. Има риск дори да станем още по-отдалечени един от друг. Освен натрупаното в двете години, прокрадва се и ново разделение между хората по линията „ваксинирани-неваксинирани“. Затова и Рождественските празници са добър повод да направим желаното завръщане към добрите човешки взаимо-

с другите ще ни липсва и в предпразничните благотворителни вечери, и в учи-

лицните тържества. От две години насам не можем да бъдем заедно, дори когато изпращаме близките си с последно „Сбогом!“, препятствие има даже в ритуалите

Топлина и уют на празника

– Дай Боже повече от всичко това, което ни връща истинския, смисления, човешкия дух на Коледа!“.

Диана Рамналиева

ЗА ЧЕТВЪРТИ ПЪТ В АЛЕЯТА: ПОРАСНАХ С „АРСЕНАЛ“

Награждаване '2021 година

„Пораснах с „Арсенал““. Първа, втора, трета смяна от сутринта на единия ден до сутринта на другия ден, осъмвал съм в завода, защото съм дал дума, че това, което правя, ще стане в срок... Остарях, поправям се – пораснах с „Арсенал“, така напълно откровенно, с тънка шега и лека усмивка разказва за своя арсеналски път Ангелин Димитров Деков. Предупредил ме е – никак не обича да е „под светлините на прожектор“, но няма как и сега да се разминем с представянето – за четвърти път е в Алеята на славата, а това не се случва никак често.

Първият път бил в т.нар. Алея на славата, сложена в кавички, защото тя представлявала един коридор на цех „Автоматични роторни линии“ в Завод 2. Годината е 1981-1982-а, когато Ангелин Деков с група руски специалисти започват пускане на първите роторни линии в „Арсенал“. Работата е нова, трудна, но интересна. Всичко приключва в срок и по план. И напълно заслужено, Ан-

гелин получава признание за постигнатите успехи. Той още си пази портрета в своята първа „Алея на славата“, тогава „Наша гордост“.

Снимката била залепена на един фазер и подредена в коридора на цеха,

но пък и до днес му навява мили спомени за първите арсеналски години.

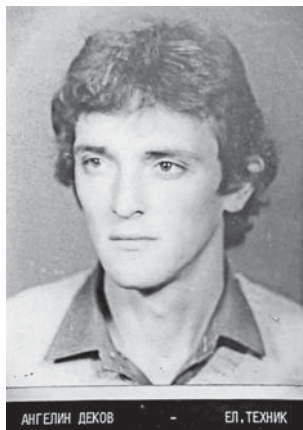
Ангелин Деков е от павелбанското село Габарево. Завършва „Промислена електроника“ в престижния техникум „Ген. Владимир Заимов“ в Сопот. Още преди да влезе в казармата, работи един месец в „Арсенал“. Започнал като електротехник в лярната. Никога няма да забрави онзи едър мъж, който слязъл от крана и само очите му светели. Такава била работата там – тежка, прашна, но хората били весели и си я вършели с голяма отговорност. Като войник бил във войските за противовъздушна отбрана. Уволнил се след двете дължителни години и от 13 ноември 1978 година започнал в „Арсенал“. Първо бил в Завод 1 като ОТК. От 27 април 1980 година започнал в „АРЛ“ на Завод 2, където за първи път станал отличник на труда, едва на 26 години.

От 1983 година под ръководството на Димитър Асенов, ОТК в Завод 2, завършил курс по програмиране на машини с цифрово-програмно управление. Благодарение на наученото тогава, на опита и на закрираните от страна на бащиния му род техничарски заложби, станал програмист. От 1990 година работи като NC-програмист в Завод 2 на „Арсенал“.

Второто му появяване в

Алеята на трудовата слава, вече истинската алея, а не в коридора на „АРЛ“, било през 2005 г. Заради едно изделие за Завод 5, което трябвало да стане в спешен порядък. „Справихме се добре, за много кратко време“, спомня си Ангелин Деков.

От този момент най-ценното за него остава подаръкът, връчен му лично от инж. Николай Ибушев

В първата Алея на славата

Часовник от реномираната марка CASIO, но не заради предмета и неговата стойност, а заради надписа на верижката – „127 години АРСЕНАЛ“.

Следващото признание за арсеналеца идва през 2015 година. Предлага го за Алеята на първенците тогавашният директор на Завод 2 Билян Тошков. Ето че не минава много време и Ангелин Димитров Деков отново е сред отличниците на труда. За четвърти път, през 2021 година. За своята максима в работата той е категоричен: „Човек трябва винаги да е на ниво, винаги да дава най-доброто при изпълнението на всяка задача. Не толерирам на работното място

хора, които не спазват трудовата и технологичната дисциплина“.

Освен че буквално от ученическата скамейка идва в „Арсенал“, Ангелин споделя, че с предприятието е свързана майка му Керка Декова, която е работила в Завод 2, цех 130. С арсеналското ежедневие е закърмена и неговата дъщеря Кристина. Като дете тя посещавала Детска градина „Буратино“ на територията на предприятието, а днес е началник-цех „Хромажен“ на Завод 1. За любимата си внучка Ивет не знае как ще се развият нещата, но и тя има „арсеналски стаж“ – също е възпитаник на заводската детска градина. Днес момиченцето е във втори клас и дядо ѝ най-обича да я води по забележителни кътчета на България. Пътешествията на двамата са още по-интересни, защото пътуват с влак, а местата са свързани с национални герои и важни исторически събития.

„Арсенал“ е фирма, която е знак, символ за Казанлък и региона

Всяко казанлъшко семейство е свързано със завода и е оставило своята следа в неговото развитие“, убеден е Ангелин Деков. При него, например, цялото му семейство работи в предприятието, а той вече 43 години върви в своя житейски път с „Арсенал“. А, да, досега се отличил от Алеята на славата, преди 14 години му предложили да се кандидатира за кмет на родното Габарево. Имал големи шансове да спечели изборите, но, както е редно, уведолил за намеренията си директора инж. Станил Станилов, с когото често работили по различни задачи. „А той направо дойде и ме отказа от тази идея“, спомня си Ангелин

Деков. Така мимолетните кметски намерения на арсеналеца отминали, а той продължил всеки Божи ден да изминава пътя до „Арсенал“, където го очаква работата, която винаги му е интересна. Иначе, е член на КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ от основаването на синдиката през 1990 година и му остава верен до днес. Вече няколко мандата е председател на синдикалната структура в Завод 2. Като човек – прагматик, както определя себе си, няма никакво време за хоби. Обича лова, но все отлага да излезе с дружинката.

„Живее в Габарево, тук ми е спокойно, уютно“, споделя в края на нашата среща Ангелин. Но и извън заводския портал почти не го оставят на мира приятели, познати, съседи – търсят го непрекъснато да свърши нещо, защото се знае, че никоя работа не му се опира. И за да не бъде всичко

Часовникът

толкова делнично прозаично, накрая си признава. Малкото удоволствие, което понякога си достига, е една малка „Загорка“ в чаша тънкостенна. Като препратка към една прекрасна българска песен...

Юлия Младенова

ЧУДЕСАТА СЕ СЛУЧВАТ

С добрите самаряни от Завод 3

Те са отново на ход. Добрите самаряни от Завод 3. Обикновени млади мъже, с техните професионални интереси и различни житейски съдби. Необикновеното при тях идва от душата и сърцето. За пореден път те са в основата на дарителска кампания в помощ на деца и семейства в неравностойно положение. Тази година момчетата, обединени от Иван Николов от монтажноремонтния цех на Завод 3, за пети път събират средства, за да помогнат на тези, които наистина имат нужда. До момента, само през 2021-ва, са помогнали на повече от 20 семейства, като събрали от тях и от техни коле-

ги в различни структури на завода, от приятели, близки и съседи, средства са над 1300 лева. Дарили са радост за Националния празник на България – 3 март, за Великден, за Деня на детето – 1 юни, за първия учебен ден – 15 септември. И както винаги, следват правилото си – не предоставят пари на ръка, а пазарят това, което е най-необходимо на децата и семействата в неравностойно положение. Работят в чудесно партньорство с дирекция „Социално подпомагане“ в Казанлък.

И за Рождество Христово добрите самаряни от Завод 3, подкрепени от своите многобройни съмишленици,

както от завода, така и извън портала, са готови с коледните изненади. Над 700 лева са събрани, с които ще бъдат подпомогнати 7 семейства с храна и над 10 деца ще получат своите мечтани коледни подаръци. Единствената парична помощ е за една жена от Завод 1, чиято дъщеря има нужда от лечение.

Така, вече втора година, арсеналци помагат на свои съграждани. През 2020-а заедно с колеги и приятели са подпомогнали над 30 семейства. Всичко е на доброволни начала. Събират средствата на заплата или на

Препълнените колички с продукти за нуждаещи се

аванс, на когото както му е удобно. И кой колкото може да отдели. Няма минимум и максимум – и два лева, дарени от сърце, са ценни. „Важното е да се прави добро“, категорични са момчетата от Завод 3. „Не познаваме хората, за нас е важно да знаем, че с нашата подкрепа техният живот е станал по-лек и по-радостен“, казват инициаторите на благотворителната кампания. Сигурно е, че чудото на Рождество ще се случи в нечи домове, благодарение на тях и на всички, които споделят каузата им за Добро.

Юлия Николова

КОЛЕДАРЧЕТА ПОЗДРАВИХА АРСЕНАЛЦИ

Малки коледарчета, възпитаници на Детска градина „Буратино“, поздравиха работещите в „Арсенал“ и „Арсенал – 2000“ с предстоящите светли празници.

Сн.: Искра Буюклиева

16 малчугани, нагиздени по стара българска традиция с ямурлуци и калпачета, украсени с пуанки, пяха „Ой, Коледо!“ и поотпяха с криваци, както му е редът.

Децата са от най-голямата група „Малвина“ на детското заведение на територията на предприятието. С песните и наричанятия си те създадоха празнично настроение. От името на ръководството бяха поздравени от директорите на „Арсенал“ Билян Тошков, Янко Запрянов, Янко Костадинов и Йордан Йорданов. Получиха и подаръци – пакетчета с вкусни лакомства.

Да е честита Коледа, да е здрава и щастлива Новата година! - пожелава на всички в „Арсенал“ от Детска градина „Буратино“

ДЕЦА НИ ПОЖЕЛАВАТ: ВЕСЕЛИ ПРАЗНИЦИ!

Четири деца на арсеналски работници и служители с изявен талант в писаното слово и изящния рисунък поднасят своите искрени пожелания към всички нас за щастлива Коледа, за здрава, успешна и изпълнена с обич и доброта Нова 2022 година!

Приказката на Рая Енева, на 10 години

Рая Енева е в 4 клас в СУ „Екзарх Антим I“. Пише в клуб „Светлини сред сенките“, рисува в школа „Ренина“, плува и играе на компютърни игри. Приказката ѝ „Лисичето Опал спаси Коледа“ спечели I място в първа възрастова група (I-IV клас) в Националния конкурс по народно приложно изкуство „От Коледа до Васильовден“ 2021. Ето какво споделя Рая: „В моите истории и картинки често избирам лисица за главен герой. Обичам лисици. Те са умни и винаги намират правилни решения, за да оправят нещата, а по Коледа редовно се случват бъркотии. Те са толкова пухкави и им отиват и зимата, и Коледа“. Рая е дъщеря на Мирослава Енева от цех 120 на Завод 6 в „Арсенал“ АД.

Лисичето Опал спаси Коледа

Денят беше мрачен. Въпреки че улиците бяха отрупани с коледни украшения, във въздуха се носеше тъга. Ветровете се бяха разлютили и водеха гневна битка с дърветата. Виеха в техните корони, а дърветата се отбраняваха ожесточено, размахвайки клоните си. Ветровете откъсваха шишарки и ги заправяха в безредни посоки яростно. Едно дърво безпомощно се опитваше да предпази гнездо, в което се беше свило малко зимно птиче. Зад хълма препускаше шейната на Дядо Коледа. Той забеляза люлеещото се гнездо и подвикна на елените да тичат по-бързо. Ветровете издухаха няколко шишарки към него. Те заседнаха в лостовите на шейната, тя се преобърна и падна по нанадолжицето. След нея се търкаляха Дядо Коледа, елените и гнездото с писукащото врабче. Стигнаха равното като голяма снежна топка.

В края на гората наблюдаваше всичко бялата лисичка Опал. Тя хукна към работилницата на джуджетата, за да им разкаже какво се е случило. Спря пред големия прозорец, през който блестяха звезди. Побутна го с лапичка и влезе. Вътре имаше много голяма машина. Навсякъде бяха разхвърляни шарени опаковки и подаръци. Малки снежни човечета, блестящи камъчета и много, много играчки. Опал разгледа с любопитство и стигна до голяма дървена врата. Не можа да я отвори и заскимтя силно. Изведнъж

вратата се отвори и от там излязоха няколко джуджета. Тя им разказа какво е видяла. Джуджетата изглеждаха много притеснени, защото сега нямаше как децата да получат подаръците си за Коледа. На Опал ѝ стана тъжно. Тя обичаше детската компания и често с нейните палави горски приятели слизаха в селото, за да играят заедно. Опал веднага предложи тя да разнесе подаръците. Джуджетата изобретиха механични крила и лисичето полетя с чувала над димящите коминчета. Успя да раздаде подаръците, но бялата ѝ козинка стана цялата сива от дима на коминчетата, през които се беше спускала. Почти настъпи сутринта, а тя беше мръсна, премръзнала и много изморена. В чувала остана един последен подарък. Лисичето много се учуди за кого е този подарък, защото къщите в селото свършиха. Извади подаръка, а на него красиво изписано със светещи букви пишеше: „Весела Коледа, Опал!“. Лисичето изненадано отвори подаръка и намери красиви дебели ръкавички и пухкаво одеяло. Прибра се в своята хралупка, доволно се стгуши и заспа. Сутринта слънцето изгря и от селото се носеше щастлив детски смях. Даже ветровете бяха навели глави и полетяха да водят битки с океаните.

Весела Коледа!

„Коледно градче“, рисунка на Чиколина Иванова, на 9 години

Николина Иванова е ученичка в 3 клас в ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ и посещава школа „Арт линия“ още от 4-годишна възраст. Рисунката на Николина вече е откупена, за да се включи в благотворителната кампания за издаване на илюстрирана книга, посветена на 20 години от създаването на „Арт линия“.

Школата, която не само учи, но и сприятелива децата. Ники обича да рисува, обича морето и математиката, ходи на плуване. През август т.г. спечели бронзов медал на финала на състезанието „Математика без граници“ в Несебър. Майката на Николина е Веселина Скордева, преводач към Техническа дирекция в „Арсенал“ АД.

„Духът на Коледа“, рисунка на Християна Димитрова, на 9 години

Християна Димитрова учи в ОУ „Мати България“, 3 клас. От 4-годишна възраст посещава школата по изобразително изкуство „Арт линия“ в Казанлък. С Ники тогава са „беветата“ в школата, а сега вече са малки госпожици, които с все по-увверена ръка творят върху листа. Освен с рисуване,

извън училище Християна ходи на плуване, тенис и английски език. Рисунката на Християна е от цикъла „Коледно градче“, по която тема работиха за тазгодишните празници възпитаниците на школата. Християна е дъщеря на Ивелина Димитрова от отдел „Маркетинг и реклама“ на „Арсенал – 2000“ АД.

Теодор Шопов и неговото 3D изкуство, на 14 години

Теодор Шопов рисува от малък, а от 6-годишен посещава школа „Ренина“. Днес той е ученик в 8 клас на НПУИД „Акад. Дечко Узунов“ в Казанлък, паралелка „Изящни изкуства“.

Освен да рисува, обича компютърните игри. Теодор определено има иновативен поглед в изобразителното изкуство – създава 3D-образи на герои от филми, от реалния живот, както и негови въображаеми персонажи. Занимава се и с приложно изкуство. Теодор е син на Ваня Станилова, административен секретар на директора по „Финанси и икономика“ в „Арсенал“ АД.

КОЛЕДА: ДЕНЯТ НА ХРИСТО

Христо Иванов, 1/130 – единственият именик навърх Коледа в Алеята на трудната слава за 2021. Вестник „Трибуна Арсенал“ логично му гостува точно сега, в очакване на Рождество Христово.

Оказва се, това е повече от точното място за празник – фамилията на Христо предава името на Спасителя поколения наред. Христо е дядо му, на когото е кръстен, а също и баща му, чието име носи дъщерята Христина. 25-и декември, денят на Рождество, който народът нарича Христов ден, е най-големият празник в къщата на голямото семейство, която събира заедно роднини, кумове, близки и приятели, откакто се помнят. Фамилията с толкова много именници е изцяло арсеналска, научавам при първата ни среща с Иванов. Неговите родители работили в казанлъшката оръжейница. Майка му Генка старите арсеналци си спомнят от калилната на Завод 1, баща му – Христо, оставя своите дири в Завод 3/110.

Настройчикът от 1/130 Христо Иванов е работил само и единствено тук. Отскоро в „Арсенал“, дори в същия цех, след кратък опит в Завод 6, вече работи и малката му дъщеря Надежда.

Христо, който е за втори път в Алеята на славата, е още по-отдавна, отколкото бележи времето на неговия абсолютен трудов стаж, записан като начална дата през 1987 година. Христо идва тук всеки ден, воден за ръка от родителите си, още от невръстните си 3 години, когато пристъпва прага на арсеналската детска градина. След основното училище, някак съвсем логично, той се записва в „заводското училище“ СПТУ „Фр. Енгелс“, пътят на професията му е отдавна избран. След казармата, вече като работник, завършва и Механотехникума. Завършва и арсеналската школа на предаване на опит от стар на млад, от година на година и от машина на машина. С машините с ЦПУ, още веднага след постъпването си в „Арсенал“, заговаря на „ти“. Първият му учител в работата е Дечо Ботев от Завод 5. При него почва като оператор с първите модерни

кът прави това в екип със съответния технолог, който задава точната технология. Христо Иванов работи отлично с технолога Петър Минев, който е неотлъчно до него. Настройчикът на машини с ЦПУ приготвя за работа режещия инструмент с дорници, „хвоща“ бази, „про-

хора, на които може да се разчита. Приемствеността е факт.

Животът обаче никога не е само на работното място. Пълноценен живот Христо има щастливо до притежава и в семейството си. Със съпругата му Таяна се намират по социалистическо време на екскурзия в хитовото по онова време Вилно селище „Малина“ на Пампорово. Песни, танци, младост! Женят се много млади, бързо идват и двете шерки Христина и Надежда. Сега всички са заедно в Казанлък. Христина завършва Икономическия университет във Варна – специалността „Недвижими имоти и инвестиции“. Но с дъщеря си се прибира в родния град и сега работи в търговията. Така семейството е събрано в Казанлък и двете внучки – на шест и на четири години, се радват на обичта на баба и дядо непрестанно: пързалки, пясъчници, батут, хамаци, малките имат всичко в зеления двор край Розариума. Събират се в новата голяма къща,

Христо с дъщеря си Надежда в „Арсенал“

където има простор за всички, но младите имат и свои домове. Ходят я на село, там също има къща. Изобилие, радостта от живота е пълна. Така ще бъде и по Коледа. Откакто дъщерите са пораснали и имат свои семейства и деца, Бъдни вечер са неизменно при мама и тате.

където има простор за всички, но младите имат и свои домове. Ходят я на село, там също има къща. Изобилие, радостта от живота е пълна. Така ще бъде и по Коледа. Откакто дъщерите са пораснали и имат свои семейства и деца, Бъдни вечер са неизменно при мама и тате.

Празникът е истински, идват кумовете, приятели, съседи,

а Христо задължително приготвя специално купеното за „купона“ прасе, за да бъде трапезата пълна. Разфасоват го заедно с брат си, помагат и зетьовете.

„Имало е времена, когато на именния ми ден се събирахме по 20-30 души, буквално един върху друг, винаги сме празнували по цял ден и до сутринта на другия“, разказва Христо. Вече не е така, но

празникът не се подминава. Тази година пак ще има прасе, гости, подаръци. „Подаръците за Коледа си ги правим винаги, но не заради нещото ново материално, което ще получим, а като жест на уважение и внимание един към друг“.

„Семейният живот никога не е без проблеми. Това е нормално. Но ние винаги сме правили компромиси в името на общото“, казва Христо, който става дядо още на 50. Не крие, че внучките са най-голямата му радост. Признава, приятелю му е, че малката дъщеря,

макар и учила зооинженерство, сега е близо до него в 1/130. В тази фамилия от труд не се плашат. В най-тежките години след 1989-а, с две малки деца и в трудните за „Арсенал“ години, той не напуска оръжейницата. Винаги са правили възможното, за да осигуряват семейството си. За да има спокойствие и радост и в делник, и в празник. Това повелява традицията в дома със стопани, които от век насам носят името Христо.

Диана Рамналиева

АРСЕНАЛЦИ СБЪДНАХА ДЕТСКИ МЕЧТИ

За поредна година Коледна елха в подкрепа на кампанията „Акция Дядо Коледа“ на казанлъшкото Сдружение „Бъдеще за децата“ бе подредена в цех 120 на Завод 6 в „Арсенал“ АД. Този път каузата подкрепи и Завод 5, а, за да достигнат писмата до работещите там, се погрижи Гергана Панчева.

Кампанията на сдружението за 2021 година премина под мотото „Заедно да подарим по една вълшебна приказка“. Чрез нея се осигуриха подаръци за деца, лишени от родителски грижи, деца в риск и в неравностойно положение. Четири елхи с над 200 писма бяха разположени в Центъра на „Бъдеще за децата“ и на още 3 места, като 50 от тях пристигнаха в „Арсенал“. В писмата се разказват истински истории на деца в нужда, които си пожелават малки, но мечтани подаръци. В писмата, стигнали до „Арсенал“, се включиха работещи от заводите 5 и 6, както и техните семейства и приятели. Всички заедно осигуриха 50 подаръка за децата в Казанлък и отделно изпратиха още 5 подаръка за Варна – за пет деца с пет тъжни истории...

Ето какво сподели „двигателят“ на инициативата в завода Мира Енева:

„Децата искат дребни неща. Самолетче, федербал, кукла, смарт слушалки, топли ръкавички, мека играчка, която да гушкат... Детски желания, събрани в 50 писма, които стисках в една кутия, за да закача на елхата и почти успях, за кратко. Писмата се разграбиха от ръцете ми и не стигнаха. Хората ми се обаждат, идват и оставаха разочаровани, че за тях няма писмо. Всъщност, това е радостно. Щеше да е тъжно, ако желания имаше, а нямаше кой да ги сбъдне. Но човечността е високо над ежедневните неразбории. Тя е обединяваща и в тези неясни времена всеки лъч светлина е победа. А колко много светлина има! И идея си нямах... Над 55 арсеналци заявиха, че чужди деца няма! Желанията на децата не стигнаха и това е чудесно! Иска ми се да вярвам, че догодина няма да има нужда от нас. Че няма да има деца в риск и деца в нужда ще няма... иска ми се, но знам, че няма да стане така, затова сме готови да сме част от коледния екип отново! Всички, които протегнахте празни ръце към тези тъжни истории, а в замяна върнахте блясъка в очите и радостта на толкова много деца; всички, които написате щастливия край на всяка една от историите, бъдете благословени! С огромна благодарност и към ръководствата на Завод 5 и Завод 6, които оказаха пълна подкрепа към акцията. Участваха с подаръци и се погрижиха коледните изненади да стигнат навреме до децата. Изживейте своята вълшебна и светла Коледа!“

Цялото семейство посреща Коледа

1/300, в т.нар. „френски цех“, в 1/400. Така че – Христо Иванов е прав като казва:

Целият ми живот е „Арсенал“

Радва се, че и младите работници, които идват, също са

чичкой той прилага опита си от работата като оператор, но и гради нови умения. Отговорността на настройчика е по-голяма, но Христо Иванов повече от 20 години работи това с интерес и удоволствие. Той е човекът, който качва в машината съответната програма, изпробва я, проработва и първите редовни бройки от изделията, преди с това регулярно да се заеме операторът. Настройчи-

ДОНКА ПАПРИКОВА

Благодетелката, която се зареждала от собствената си доброта

„Дарена от Бог със сърце, което да обича, и ръце, които да помагат“, казвали за нея. Когато я питали стават ли хората по-добри, отговаряла: „Ние, българите, обичаме да помагаме преди Коледа и Великден – тогава хората най-много отварят сърцата си и изпитват необходимост да дарят любов и топлина“.

Донка Паприкова /1915-2006/, наричана Българската Майка Тереза, е социална работничка, доброволка, учителка, създателка през 1994 г. на първия хоспис у нас – „Милосърдие“. Носителка е на редица отличия, сред които „Elisabeth Norgall-Preis“ на Международния женски клуб в Германия и орден „Стара планина“ I степен. От 2002 г. е Почетен гражданин на София.

На Донка Паприкова – българският символ на благотворителност, себепотрицие и любов към хората, е посветена книгата на Надя Петрова „По повелята на сърцето“.

Родена в доброта. Родът ѝ бил все от хора с интелект и отворени за добрини сърца. Родена на 5 октомври 1915 г. в София, Донка Паприкова също отрано се научила да споделя болките на другите. Състраданиято било част от възпитанието на петте деца в семейството. Бащата – Павел Георгиев, собственик на малка книжарница, давал безплатно на бедните деца книги и тетрадки. А майката – Траяна, по време на туберкулозната епидемия се грижела за свои роднини, страдащи от смъртоносна болест. Водела със себе си и Донка, за да ѝ помага. След 50 години, при изследвания на белите си дробове, Паприкова ще открие, че е прекарала туберкулоза. Чичото на Донка – художникът Владимир Димитров-Майстора, живял доста време в дома им, учел детето, че ще достигне Бога само чрез добри дела.

Образованието. Донка с отличие завършила Немското католическо училище „Санта Мария“ в София, в което преподавателките-монахини учили учениците на милосърдие към хората в нужда. После следвала германистика в Софийския университет и социални науки в Люцерн, Швейцария. Посещавала социални заведения в Италия, Швейцария, Франция и Белгия, участвала в конгреси.

Работела като учителка по руски и немски език и като социален работник в текстилната фабрика. Оттам нататък младата Паприкова посещавала всеки свой ден на сираците, бездомните и болни хора.

Собствено семейство. През 1950 г. Донка, на 35 години, се омъжва за преводача Асен Паприков – на 50, син на председателката на дружество „Милосърдие“ Теодора Паприкова, която създавала дом за сираци от войните и се грижела за 200 деца. Дватама създали добро семейство, през 1951 г. се родила единствената им дъщеря Зоя. Асен починал рано и Донка трябвало да се справя сама.

Дом „Майка Тереза“. До създаването му през 1989 г. в къщата на Паприкова се стигнало, след като тя решила да събере съседите си, за да се опознаят и си помагат при нужда. Дотогава дори не се поздравявали. Организирали си дискусии и лекции. Лека-полека започнали да се грижат за болни, бедни и самотни хора и извън квартала. По примера на Майка Тереза, отделяли от своите средства, закупували медикаменти и храна и ги разнасяли по домовете. Помагали и дарители. Веднъж едно

момиче казало: „Бабо Донке, ние носим казано суха храна, а те се нуждаят от нещо топличко, къде можем да готвим?“. В моя дом“, – отвърнала Паприкова. И така започнали – с готвене.

Хоспис „Милосърдие“. При едно гостуване на приятелка в Германия Паприкова научила за международната организация „Хоспис“. През 1994 г. тя регистрирала първия хоспис у нас – „Милосърдие“ – стационарен дом

за тежко болни възрастни хора с 6 легла, приемник на едноименната организация на сестра ѝ. Хосписът обслужвал и 70 души по домовете.

През 2000 г. той е лицензиран от Министерството на труда и социалната политика като благотворително дружество. Пет години по-късно Столичната община предоставя на Паприкова един етаж от къща на ул. „Светослав Тертер“ – за хора в последния стадий на живота им. После тя получава и два апартамента на ул. „Осъм“, единият – дарение от холандски организации, другият – от Симеон Сакскобургготски, още преди завръщането му в България.

За благородното ѝ дело бързо се разчуло – всеки ден постъпвали молби за приемане. Скоро доброволците надхвърлили 70, сред тях – пенсионери, лекари, медицински сестри, свещеници, дори професори. Няколко съпруги на посланици и техните дъщери личностно се включили в помощ на хосписа. Интерес проявили и нестопански организации, и спонсори, основно частни лица. „Въпреки днешното отчуждение между хората, в душата на българина има божествена искрица, която никога не изгасва“, – казвала Донка Паприкова и съветвала: „Който чувства, че може да помага – да го прави“. Мотото на нейната работа било: „Бедните да станат по-малко бедни, самотните по-малко самотни“.

Принципите на благотелката. „Чем сме най-бедни и най-болни – това е така“, – с горчивини ги разнасяла тя и допълвала: „Но сме и на последно място по

възпитание. Ако ние сами не се уважаваме, как другите ще ни уважават?“. В един хотел в Дрезден видяла табела „Българи не се приемат!“ и се почувствала ужасно. А в същото време там гастролирала българска оперна прима и, за да я чуят, хората стояли на огромни опашки за билети. И Паприкова започнала да работи за идеята в училище да се въкара час по възпитание.

Свикнала да вижда в човека само доброто, тя с мъка четяла вестниците – като че ли нямало некорумпирани българи. „Само си помислете – ако живеехме по времето на хан Крум, днес няма да има един човек с език или с две ръце“, – казвала Паприкова и заявявала: „Зарекил сме се – никога няма да злоупотребим и с 1 лев от парите за тежко болни хора! И камъни да падат върху нас, ще работим“. Надеяла ѝ давали и такива жени, които от пенсията си от по 36 лв. отделяли по 2 лв., за да помогнат.

В хосписа тя въвела три принципа. Първо – всеки може да си върва в каквото иска, но да не налага вярванията си на другите. Второ – да не се говори за политика. Третото и най-важното правило било: да не се говори един за друг лошо зад гърба!

Голямото сърце на Баба Донка. Имала си свое верую: „Всяко човешко същество има право на милосърдие и любов!“. Разбирала мисията си в това, да прави добро, зареждала се от собствената си доброта. Грижата за възрастните в края на живота им за нея било най-важното нещо. Особено чувствителна била към хората на изкуството и културата: „Защото те са с най-мизерните пенсии, но никога няма да дойдат да просят, както правят дори хора с доходи от реституция“.

Станала на 85, но по жизненост не отстъпвала на по-младите. „Носете храна за болните вместо подаръци“, призовавала тя своите гости за рождения си ден.

Била изключително скромна. „Не ми казвайте Майка Тереза, аз съм баба Донка!“, – казвала на онези, които я сравнявали със светицата. Когато я хвалели, бързала да обясни: „То е, защото има добри хора около мен“.

Злословието отминавала с мъчкане. Някои я обвинявали, че използва името на Майка Тереза за своята благотворителна дей-

ност. Както било и с монахинята, имало съмнения и в компетентността на персонала ѝ. Въпреки обидите, Баба Донка, с вечнота си усмивка и голямото си сърце, не спряла да върва в доброто у хората: „Всеки трябва да има една усмивка на устата. Да се усмихваме и на тези, на които не бихме искали“.

Не търпяла вешоманията. В подерения ѝ дом нямало нищо излишно – легло, голяма маса, служеща и за писалище, огромна библиотека, телевизор, домашен иконстас. Единственото „разочителство“ били портретът ѝ като ученика, рисуван от чичо ѝ, и вехтото пиано, на което някога свирела.

Д. Паприкова – худ. Владимир Димитров-Майстора

Признанието. Донка Паприкова не се ласкаела от награди, но се гордееа, когато всеотдайната работа – нейната и на доброволците, намирала признание. През 1997 г. тя получава най-високото отличие в социалните дейности – наградата „Elisabeth-Norgall-Preis“ от Международния женски клуб в Германия. През с.г. е награде-

на с почетната статуетка от Националния център за социална рехабилитация за „Принос за доброто на инвалидите“.

В коледното си издание за 1998 г. сп. „Тайм“, в галерията си от личности под заглавие „Бъдещето на Европа“, поставя Донка Паприкова и Валя Балканска редом до Жак Делор, Славенка Дракулич, Едуард Шеварднадзе, Хавиер Солана. Благодетелката е обявена за Жена на годината за 1999 г. През 2001 г. получава най-високото държавно отличие – орден „Стара планина“ I степен, и специалното отличие „Човечност, хуманност, добродушие“. През 2002 г. става Почетен гражданин на София, а през 2005 г. ѝ е присъдена наградата „Благодетел на годината“.

Проблемите. Донка Паприкова мечтаела един ден във всеки квартал да има защитени жилища или дневни центрове за по 10-15 души, които да живеят в среда, близка до семейната. Вместо това се случило друго. Двата апартамента на хосписа – с 15 легла, винаги заети, били запечатани. Въпреки нотариалните актове. Болните били натъпкани в ста-

рата сграда на ул. „Св. Тертер“. Чинovníците от Инспекцията по строителен надзор решили, че хосписът изпразна предназначението на апартаментите – за жилищни нужди. Истината била, че съседите, независимо, че били дали съгласие за хосписа, се отменили, защото искали да продадат изгодни собствените си жилища, но се уплашили, че цените им ще паднат заради болните и спиращите линейки.

„Човешката недоброжелателност“, както благотелката наричала подобни прояви, послужила на най-святото ѝ. Но въпреки огорчението, убедено казвала: „Не вярвайте, ако някой ви каже, че българинът е лош. У снородниците ни има човечина, за някои обаче все още не е дошъл моментът да я проявят“.

Тъжният ден. Макар, че близките ѝ опитвали да скрият от нея проблемите, тази сърцата жена понесла тежко напрежението, здравето ѝ се влошило. Умира на 1 ноември 2006 г. Изцяло обречена на човечността, 91-годишната крехка старика, с огромен запас от сили, угаснала тихо в този ден, за да се присъедини към онези, които са оставили след себе си широко отворени пътища за доброто...

Приемствеността. Повече от 30 години Зоя Паприкова, за която да прави добро е семейна традиция, успешно съчетавала самарянството с професията си на изкуствовед в БАН. През 2000 г. тя създава клуб „Сребърна есен“ с членуващи ок. 200 души в златната възраст с творчески интереси. Децата ѝ също се научили да делат ежедневие си с благотворителност. Мариана, художничка, дарила приходите от първата си изложба на хосписа, а Александър, медик, работил в него и като шофьор, и като закупчик, и като дежурен лекар.

на с почетната статуетка от Националния център за социална рехабилитация за „Принос за доброто на инвалидите“.

В коледното си издание за 1998 г. сп. „Тайм“, в галерията си от личности под заглавие „Бъдещето на Европа“, поставя Донка Паприкова и Валя Балканска редом до Жак Делор, Славенка Дракулич, Едуард Шеварднадзе, Хавиер Солана. Благодетелката е обявена за Жена на годината за 1999 г. През 2001 г. получава най-високото държавно отличие – орден „Стара планина“ I степен, и специалното отличие „Човечност, хуманност, добродушие“. През 2002 г. става Почетен гражданин на София, а през 2005 г. ѝ е присъдена наградата „Благодетел на годината“.

Проблемите. Донка Паприкова мечтаела един ден във всеки квартал да има защитени жилища или дневни центрове за по 10-15 души, които да живеят в среда, близка до семейната. Вместо това се случило друго. Двата апартамента на хосписа – с 15 легла, винаги заети, били запечатани. Въпреки нотариалните актове. Болните били натъпкани в ста-

Дъщерята на благотелката продължава създаването от майка си. Заедно с д-р Доминик Карагъзов поемат хосписа, исканията за постъпване били по 50 на ден. През 2009 г. е преименуван на „Донка Паприкова“, от 2011 г. е снабден със соларна система за отопление.

Когато питали Зоя няма ли нужда от по-лек живот, отговаряла категорично: „Не, в никакви случаи! Добре, ще се прибера, ще почета, ще погледам телевизия, но това не пълни живота“. Тя върва, че милосърдието е разменната монета за човечността: „Не можем да оставим нашите майки и бащи, те са част от нас. А в крайна сметка и ние ще остареем...“.

Мария Рашкова

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев. **Редколегия:** Юлия Младенова – гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Мария Пискова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. **Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“ АД.**

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com; Юлия Младенова: 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg, Диана Рамналиева, e-mail: diana_ramnalieva@abv.bg; Мария Рашкова: 0882 98 70 12